

Amsterdam. — Bernhard herceg, Julianna hercegnő férje, amíg a királyi család Amsterdamban tartózkodott, különös érdeklődéssel figyelte a város gazdasági életét. Sokáig időzött I. J. Asscher gyémántkőszövő üzemeiben. — A Mizrahi szervezet 35 éves fennállása alkalmából emlékkönyvet rendezett, amelyen résztvettek: prof. Ch. Pick Jeruzsálemből, M. Brod rabbi Antwerpenből és Dushberg S. forabbi Groningeből.

Mariampol (Litvánia). — Nemrégiben ideérkezett Dov Hos tel-avivi alpolgármester, aki beszédet tartott volna, azonban a betárimok megakadályozták ezt, amennyiben tiszteletet rendezték.

Páris. — Kurt Katsch színész, aki régebben a berlini Kulturbund-ban szerepelt, a világiállítást alkalmából Párisban fog fellépni.

Jeruzsálem. — A most Palesztinában turnézó amerikai Maurice Schwartz-fele amerikai társulat felkérte a Hahimit, hogy csináljanak egy amerikai turnét és felajánlották a tulajdonuk képző zsidó színházépületét. — A rendőrség nagyszabású nyomozást indított be a Spicer rendőrfőnökre elleni merénylet tettesei után. Alaposan átkutatták a főváros arab lakta helyeit, az összes kávéházakat és jarkókat is leigazoltatták. Minden utcát is átkutattak, amelyek a várost elhagyják. Néhány zsidó jarkó, akik szemtanúi voltak a merényletnek, jelentést tettek a rendőrségnek. Három fiatal zsidó követte a merénylőket, amint az óváros felé haladtak. Ott a tömegben eltűntek. Számos arab gyanusított letartóztatott, közülük Sami el Ansari, aki már egy ízben a múlt évben is lett tartóztatva. Spicer különben szabadságra megy és repülőgépen Angliába utazik. Az arab nemzeti komité helyiséget is átkutatták. Számos arab lakta faluban is nyomoztak. Nem talált a rendőrség semmit.

Oslo. — Norvégia vezető technikai lapja, a „Teknik Ukeblad”-ban egy Albert Hiorth nevére kezesként írt cikkert írt a „Közlekedési technikai problémák”-ról és többek között a Nilus-Assian gátjáról, amelyről említett tett. Jesajah proféta és azon a nézetén van, hogy a mai modern idők néhany bibliai jóslatot bevaltának.

Newyork. — A zsidó teológiai főiskolán dr. Cyrus Adler elnök tizenkét hallgatónak adta át a tiszteletbeli doktori címet. A héber irodalom doktori címét megkapták prof. dr. Adolf Büchler, a Jews College-ből Londonban, az ismert newyorki filológus, I. N. Litauer, Israel Lewy, a párisi grand-rabbi és prof. Schor, varsói forabbi-szenior. A palesztinai munkások által létesített tengerhajózási társaság 5000 részvényét 27.500 dollár értékben helyezték el az Egyesült Államokban.

Hága. — A schveningeni nyári koncertszerepben számos zsidó művész is szerepelt. Így Alex. Brailowsky és Ungár Imre zongoraművészek. A legújabb művészek közül Fritz Kreisler, Carl Flesch, Mauritius van den Bergh, Teho Olof, Ossy Renard, Leon Rudelsheim. — Fellép majd Issay Dobroven karmester is.

Varsó. — Starzynsky, a városi tanács elnöke, kez küldöttséggel járultak a zsidó bazarosok, akiknek kijelentette, hogy senkinek egzisztenciáját nem fogja hátrányba említeni újabb alapítású üzlet révén. Ami a gyümölcskereskedők „gettóit” illeti, amit fel akarunk állítani, kijelentette, hogy ennek ellene van és az eldöntött helyzetet tartják fenn. A városi városi tanács nem szándékozik zsidóellenes gazdasági politikát folytatni.

Lemberg. — Egy zsidó küldöttség kereste fel a városi rendőrpáncsokát, Kordian-Zamorsky tábornokot s felkérte, hogy a folyton ismétlődő atrocitások és utcai támadások ellen megfelelő intézkedéseket tegyen. A rendőrpáncsok ígéretet tett, hogy megerősíti a csendőrpáncsokat.

Lodz. — Szombaton örösi tűz pusztított a lodzi proletár-nyegyedben, Baltyban, amikor is 160 család fedél nélkül maradt, több mint 400 lélek. Száz személy megsebesült a tűznél, közülük huszan olyan súlyosan, hogy kórházba kellett őket szállítani. A kár több mint egy millió zloty.

Vilna. — Az itteni Ramieles klauz, amely a legjobb és legérgebb javak egyike, gazdasági nehézségekkel küzd. Ezt a klauz rabbi Izrael von Salant alapította, most rabbi Chaim Ber Gradsenski vezetés alatt áll és 150 névvel rendelkezik, akik dacára a súlyos helyzetnek, tanulásaikat tovább folytatják.

London. — A Palesztinából érkezett hírek szerint Wauchope főkörmányzó repülőgépen az angol fővárosba érkezik. Utazása kétségkívül a Peel-jelentésnek nyilvánosan megjelenő publikálásával van kapcsolatban.

Szerkesztői üzenet

Egy rabbiszék körül

Egyik transzylvániai hetilapocská megítámad bennünket, amiért az oradeai rabbiszék betöltésének érdekében más véleményen merészlünk lenni, mint ők. Csak néhány sorban akaruk rá válaszolni, mert többre nem érdemestjük. „Izléstelen célzások” tartja, hogy mi nem hirdetjük egyik feljött forabbinak kizárólagos alkalmasságát erre a tisztviselésre. Tudomásunk szerint, ha palaki más véleményen van egy rabbiszék betöltése kérdésében, az nem „izléstelen”, mert ez szuoerén joga nem csupán egy újságnak, hanem minden egyes hitközségi tagnak is. Annál is inkább, mert a forabbit nem a hitközség elnöksége, vagy képviselőtestülete, hanem ös-választógyűlése választja.

Tiltakozunk kell az ellen, mintha a hitközség „sajtóirodója bábakodott” volna a cikk körül, mert erre nekünk sem a múltban, sem a jelenben szükségünk nincsen. Nem is tudunk arról, hogy az oradeai hitközségnek sajtóirodója volna, azt „lap-társunk” jobban tudja, mert eddig élevezett szubvencióját valószerűen innen kapta.

A hitközség elnöksége különben egész nap egyebet sem kellene tegyen, mint tiltakozzon, ha minden egyes ellenélemlényre reagálna, amely most elhangzik Oradeán a rabbikérdésben. Mi nem tudjuk e percben, mi a véleménye a hitközségnek ebben a kérdésben, de ha az volna, hogy nem akarja örök időkre fenntartani a lehetetlen chazoke-kérdést, mi csak helyeselnénk. De ha már van chazoke, akkor kevesebb volna a megboldogult forabbi ur egyetlen fiát megválasztani forabbinak, mert joga csak neki volna hozzá. Más senkinek. A sógorosági jogokat niadjuk, meg a nő jogát is. Hát még a sógor fiának, vagy vejének jogait!

Sajnos, a helyzet az, hogy nincs utánpóllás. Ahogy Budapest, Lemberg, Krakó és sok más nagy és tekintélyes hitközség nem talál megfelelő utódot, úgy az oradeai nagy hitközség sem talál. Ha azonban a köznevelés úgy nyilvánulna meg osztatlanul, hogy a halmelet forabbi jöjjen, akkor bizonyos, hogy az elnökség meghajol majd a köznevelés elé. De addig legjobb betöltése szerint, a chazoke sérelmek kikapcsolásával kell megoldani ezt a kínos és kényes kérdést.

Keresünk metszőt, lehetőleg kis családdal. Ajánlatokat: Comunitate Izraelit Lunca Bradului, jud. Mures kérünk küldeni. Költségeket csak meghívottaknak térítünk meg.

A lengyel orvosok kamara a numerus clausus ellen. — Varsó. — A lengyel orvoskamara állást foglalt a zsidó orvosok numerus klauzusa ellen. A poseni lengyel orvosok tették az indítványt. Érdekes, hogy a szavazók közül 35 volt a lengyel és három zsidó. Ezzel szemben azt fogja kérni az orvoskamara a kormánytól, hogy külföldi egyetemeken szerzett diplomák nosztrifikálását ne engedélyezze a kormány. Ezenkívül kártérítéket fektessenek fel a kisebbségekhez tartozó orvosokról. A nosztrifikálások letiltása nagyon sok fiatal orvost érint, akik a lengyel egyetemeken uralkodó állapotok miatt kénytelenek külföldre menni, tanulmányaik végzésére.

Bártfa Fürdő Bardejov-Rupele Csehszlovákia A legolcsóbb gyógy- és nyaralóhely Vasas vizet, források, modern inbálatrum, vízgőyintézet, melegvízű strandfürdő, sportok, szórakozások stb. Olcsó nyaraló és gyógypauzálások Teljes napi pensio már 25 ct. kapható. Szigorú orvosi ellenőrzés! Bierman vendéglő Kiváló konyha, kiváló szolgálat, 60% vasuti kedvezmény. Prospekt a vendéglővel együtt megkapható.

KIRÁLY-DÍJ

Pesten beszéltek: — Mit szól hozzá, meglepésszerűen Caruso nyerte a Király-díjat, de a tulajdonosának egyetlen lovaregyleti tag sem gratulált. — Mért nem? — Hát... izé... hogy úgy mondjam... — Ertem. Szóval gyanakodnak. — Gyanakodnak? Mire? — Hogy a Caruso azért nem volt-e Krausz?

JOGI FELFOGÁS

Még a világháborúban történt Oroszországban, hogy egyszer egy kozák az országútján egy szegény zsidóval találkozott, aki lonon igyekezett a számszéd faluba. A kozák elverte a zsidót és elvette a lonát.

A zsidó másnap panaszra ment az ezredeshez, aki igazságos ember volt, behívatta a kozákat és megkérdezte, miért vette el a zsidó lonát? — Ézredes urnak alásan jelentem, — mondta a kozák — én a lonát találtam. — Na zsidó, mit szölsz ehhez? — Kérem, — szólt a zsidó — én is rajta voltam a lonon. — Igen, — szólt a kozák — mindkettőjüket találom, de mivel a zsidóra nem volt szükségem, csak a lonát vittem el.

AHOL VESZTENI IS LEHET

Reb Hersch és kisfia kora reggel a templomba mennek reggeli ajátosságra. Amint az utcán mennek, találják a járdán egy aranygyűrűt. — Látod fiam, — mondja Reb Hersch — aki korán kel, aranyt lel. — Ajjaj, — mondja a kisfiu — akkor én sem fogok többet korán felkelni. — És miért nem? — Mert, amit látom, itt vesztene is lehet.

NAGYVITALLÓ

Smál késer vendéglőben ebédel. Amint jaoában eszik, bejön egyik ismerőse, aki leül a szomszéd asztalhoz és ájszóll hozzá: — Mond, mi az, amit eszel? — Smál ráéz és mérgesen kéri: — Süket vagy? — Mért volnék süket? — Mert különben hallanád, hogy levest eszem.

SALAMONI ITELET

Egy kisfiu izgatottan jön haza a zsidóiskolából — Mi történt? — Kérdeik tőle a szülei. — Jaj, nagy dolog történt. — Na, mi? — A hitközségi elnök fia kiköpött és az a Jankli fejére esett. — Na és aztán mi történt? — A tanítóba megbüntette a Janklit, hogy miért állott az ablak alá.

BIZTOS HASON

Reb Eizik a nagykereskedő meséli este a káodé házbán: — Ma egy perc alatt kerestem 500 lej. — Hogyan? — Bejött hozzám a Ganz és kért ötszáz lej árut hitbe. — Hogy lehet ötszáz lej árun ötszáz lej keresni? — Ugy, hogy nem adtam neki.

HA FORDITVA VOLNA

Nemország hosszakapacitására, Amerika hajlandóan mutatkozott pégiul arra, hogy nagyobb kölcsönt folyósítson. Az amerikai kormány gazdasági szakértőkből álló bizottságot küldött Németországba, a kölcsönt garantáló természeti kincsek feltérképezésére. A bizottságot ünneppélyesen fogadják.

A német büszkén válaszol: — A föld felett van Hitler, Göring, Goebbels... — Látja kérem ez a baj, — mondja az amerikai. — Ha ezek az urak polnának a föld alatt és a kincsek a föld felett, talán megkaphatnák a kölcsönt.

Sokszor nem kell kolumbnás cikkeket írni bizonyos kérdésekről, hanem egy-két sorban mindent meg lehet alaposan világítani. Ime egy példa: a világsajtó naponta is a lengyel...

NÉPUNK

Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor

ZSIDÓ HETILAP

Felclos szerkesztő: Leitner Zoltán

Herzl

Harminchárom esztendeje annak, hogy Herzl Tivadar tüneményesen rövid életfala megszakadt. Htu remény volna tölünk, hogy egy kis írás keretében igyekeznénk beszorítani mindazt, amit Herzl élete, működése, eszméje jelent a jelenkor zsidósága számára. Már eddig is könyvtárakat írtak össze vele kapcsolatban és még mindig érjed a rita, tombal a harc neke körül. Az bizonyos: profétaiabb, előrelátóbb és vateszibb erejű zsidója az utóbbi századoknak nem volt és nincs is, mint amilyen Herzl Tivadar volt. Nem a gettó gyermeke volt s talán azért látott olyan messzire térben és időben, mert tág horizontokhoz szokott. De ez még nem volt elég. Meg kellett szólaljon a zsidó szin benne és mementója olyan időkben jöj, amikor az emberiség nem hitt abban, hogy Herzlnek igaza lesz. A háború előtt humanista, szabadságjogokért küzdő, emancipációt, mint magától értetődő természetességet nevé nemzedék nem is nagyon érthette meg Herzl-t, aki érezte és látta, hogy mi következik. Hogy eljutunk az asszimiláció ilyen örökletes esdájéhez és az „alma” a zsidóság érdeklődésének homlokterében fog állani. Csak egy pillanatra lübbünk meg és leajtsuk meg alázattal az elismerés lobogóját egészen a földig: Herzl Tivadar halhatatlan éntusza előtt, aki 55 évvel ezelőt hagyta itt a földi létet, hogy elinduljon ezzel az örökérvényűség felé...

Üzletes „csodarabbiság”

Már kezdi unni a zsidó közönség, hát még a nemzsidó. Ünjük már azt, hogy nem-zsidó lapokban naponta jelennek meg hirdetések, amelyek azt mondják, hogy ez és ez a „csodarábbi” itt és itt fogad. Mint a kávézacékból jörszó nők, vagy tenyérből mutat és jörszó kihámozó pszichografologusok. De amit ezeknek a jörszöneteknek szabad, nem lehet meztenni „jamborditú” rabbiknak. Kompromittálják a rabbi fogalmat és épen úgy a „csoda”-ét is. Micsoda csoda lehet az, amelyet lapok kiadóhivatalainak kell megszervezni. Egészen nitóllan üzletileg degradálják le ezt az egész fogalmat és a végén a laikusok nem tudják elovalasztani a mellékletek kis üzleteit azoktól a nagy emberektől, akikre valóban szükség van a zsidó tömegeknek: a gáluti sötét székében. Ha esküből tartlanak, úgy gondoskodnak „sajtó”-ról, mint a cikrusok és színházak. Meghívjuk prospektusnak néz ki, csak az áruk nincsenek feltüntetve, hogy „kicsoda” emyibe kerül, egy nagyobb adag 20%-al többé. Ünjük már ezt az üzletet, amely on-detalet és onaras árusítja a hitbéli bizodalmat. Ne hirdessék ily izellenül magukat — és ez lesz a legnagyobb csoda, ha szót fogadnak. Csoda lesz, hogyha akkor is megtudnak élni...

A lengyel zsidó nyomor

Sokszor nem kell kolumbnás cikkeket írni bizonyos kérdésekről, hanem egy-két sorban mindent meg lehet alaposan világítani. Ime egy példa: a világsajtó naponta is a lengyel...

országi zsidóság sanyaru helyzetéről. Ime egy kis kép, amely mindent megmagyaráz. A varsói zsidó negyed parkjában két kisfiut talál a rendőr. Cédula csüng rajtuk, mint egy „kiraktababán” és a cédulán a követező megrázó szavak állanak: „Gyermekeim öt napja egy falatot sem ettek. Apjuk halálos beteg. Két nap mulva kilakoltatnak bennünket lakásunkból. Nem bírom tovább nézni gyermekeim szemeit. A halóság egy gyermeknevelő intézetbe utalta a két szorencsétlent. Másnap egy 16 éves fiu felakasztotta magát. Bucsuelelemben ezt írja: Beteg vagyok, de nincsen pénzem gyógyyszerre, mert a három zlotyot, amit helenként keresek, haza kell adjam, hogy szüleim és testvéreim éhen ne haljanak. Nem bírom tovább. — Eddig a levél. Dokumentumai annak, hogy a világ zsidósága milyen gazdag és menygyire a „napos oldalon járunk”.

Zsidók emberi tulajdonságai

Hamburgban meghalt egy nagyobb zsidó cég főnöke. Alkalmazottai gyászjelentést adtak le a lapokba, amelyben az elhunyt kiadóságait emelik ki. A rohamosztagosok hibafios lapja, a „Schwartz Korps” dühösen a követezőket írja erre: „... a zsidóság elleni harci állásunk megköveteli, amelyet még akkor sem szabad elhagynunk, mezuizianunk, ha léteznék palahog egy fő nagy koll zsidó, akiben emberi tulajdonságokat lehet felfedezni. Ez mindenkor rejtelt propaganda a zsidók ér-

Izgalmas várakozás előzi meg a királyi bizottság palesztinai jelentését

Aláírták és a király elé terjesztették a Peel jelentést

Hivatalosan közlik, hogy a királyi bizottság jelentését június 22-én délután Londonban az összes illetékesek aláírták. A jelentést azonnal a király elé terjesztették. Ezzel a jelentéssel megdől az a hír, mintha a Lord Peel által vezetett királyi bizottság tagjai között ellentétek merültek volna fel. Mivel semmi közelebbi közlés nincsen arról, mintha a bizottság tagjai közül valaki nem írta volna alá a jelentést, ebből arra lehet következtetni, hogy valamennyien aláírták azt és kisebbségi ellenvélemény nincs a tagok között. Lehetséges azonban, hogy a jelentés egy-egy részében, valamelyik tagnak különvéleményét is feljegyezték.

A jelentés tehát aláíratott és lepecselt. Hogy azonban mit rejteget tartalma, azt a közvélemény még nem tudja. Az eddigi elterjedt jelentések szerint a királyi bizottság Palesztinának egy arab és egy zsidó részre való felosztását fog javasolni. A jelentés azonban nem egy mérlekedő politikai tett, hanem szakértői vélemény, amelyek utána a kormány döntése még szabadon elhatározható. Számolni lehet a ténnyel,

dekében, amire minden „Dummkopf” és minden „Ignorant” azt mondhatja: hát mégis lehetnek tisztességes zsidók is. Már pedig ez árulás — a rohamosztagosok lapja szerint. Tehát ha van is zsidókban ércny, erről sem beszélni, sem írni nem szabad a Harmadik Birodalomban.

Emberi értékek a zsidókban? Ezt a „propagandát” nem bírja ki a náciizmus. Nem bírja ki...

Amerika protestál...

A Manchester Guardian írja, hogy az Egyesült Államok Pro Palestine Federation of Amerika egy küldöttsége megjelent Roosevelt elnöknel és Cordell Hill külügyi államtitkárnál és memorandumot nyújtottak át nekik, amelyben tiltakoznak az angolok terve ellen, amely annak a veszélynek tenné ki a palesztinai zsidó építési tervet, hogy annak végzetesen ártson és az Egyesült Államoknak Angliával kötött orreonatkozó egyezményét is mélyen sértené. Kérik az elnököt, hogy interponáljon a brit kormánytól oly értelemben, hogy a Balfour-deklaráció és a mandátum által körponalozott célkitűzésekhez tartsa magát, mert ezt követeli a jog és igazság. Az amerikai közvélemény gesztusa bizonyára nem marad halftalan, bár a hírek egyelőre arról szólnak, hogy a kettősztás terve még mindig erősen kísért.

hogy 2-3 héten belül minden tisztázva lesz.

Wauchope Londonban

London. — A High Commissioner, aki Jeruzsálemből Londonba repült, megérkezett az angol fővárosba. Három hétig lesz távol Palesztinától. Ba'ershill főtikkár helyettesítí távolléte alatt.

A Jewish Agency politikai bizottságának vezetője: Sheriok nyilatkozott, melynek értelmében a Jewish Agency nem kérte meg az angol kormány, hogy állástfoglaljon a felosztásra vonatkozólag.

Az angol sajtóhangok a jelentéssel kapcsolatban

A „Manchester Guardian” azt írja, hogy nem lehet tovább leteledkedni abban, hogy a királyi bizottság a felosztás mellett van, csak az egyes részletek nem lehet tudni. Ugyancsak erről és hasonló hangnemben ír a „Morning Post” is. A „Daily Telegraph” azt írja, hogy a zsidó állam a tengerparton fog végig húzódni és a belső arab államok

szabad kikötőt kapnak Jaffában és Haifa-ban.

Viszont a „Great Britain and the East” azt írja vezércikkében, hogy minden eddigi híradás csak kombináció, mert senki sem tud határozottsággal állítani semmit, mert nem ismerik a jelentés lényegét. Palesztinában olyan nagy érdekek forognak kockán, hogy minden időelőtti kombináció csak általmára van az ügynek.

Arab kongresszust hívnak egybe A palesztinai és szomszéd országokból

Kik fogják képviselni az ardeali zsidóságot a zürichi XX. cionista világkongresszuson?

Világszerte a legnagyobb igyekezettel azon munkálkodnak, hogy a cionista világkongresszus, amely Zürichben augusztus hó 5-án kezdődik, a legimpozánsabb legyen. Igen sok országban, tekintettel a világkongresszuson lejáró történelmi eseményekre és a mai idők komolyságára, lehetőleg elkerülték a választások izalmait és Ardealban is hasonló tendenciák érvényesültek a különböző frakciók vezetőköreiben. Ennek köszönhető, hogy pártközi paktummal eliminálták a választással járó izalmakat és a hét kiküldöttest közös listával választották meg. Junius 21-ig kellett letenni a delegátusok jelölési listáját és mivel csak egy lista lett szabályozottan letéve, a főválasztási bizottság ezt a listát hirdette ki, mint a megválasztottak listáját.

Különösen ki kell emelnünk, hogy a megválasztottak között különösen Reiter Károly, az Ardeali Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke munkálkodott, aki tapintatos és diplomatikus módszerrel az összes ellenfelet elcsinálta. Ez annál öröndesebb, mert reményt nyújt

arab lapok szerint, a királyi bizottság jelenléte után arab kongresszust fognak összehívni, amelyre Irak, Syria és Transjordánia is elküldi majd képviselőit.

Egyidejűleg jelentik azt is, hogy a főmufti elutazott ismeretlen helyre és nem tudják, hogy milyen céllal. Állítólag Damaszkusba ment, hogy az ellenzékot megszerveze, akik ellene legyenek annak, hogy Emir Abdullah megkoronázzák a palesztinai elszakított részek királyává, amelyet Transjordániához csatolnának.

arra, hogy a közelmúlt ellentétei teljesen megszűnnek majd a cionista frakciók között, amelyet bizonyos vezetőkörök sokszor megterestegesen is szítottak.

Az ardeali cionista érzelmi zsidóság érettségét és emelkedett gondolkodását jelképezi ez az egységes lista, amely a legjobb cionista erőkől verbuválta azt a hét delegátust, akik résztvesznek a zürichi korszakos ülésen. A delegátusok a következők: Vermez Ernő, Wasserstrom Sándor, Danzig Hillel, Jambor Ferenc, Florentin Avram, Fried Miksa, Rubin Sándor, Pótledelegátusok: Dr. Marton Ernő, S. Z. Sharaoui, dr. Halász László, Székely Mose, Michel Zwi, Ruben Gafni.

A delegátusok nagy része önküldöncnek utazik ki, ami jellemzi a zsidó áldozatkészéget és lelkesedést a cionista eszméért. Wasserstrom Sándor, lapunk főszerkesztője július végén résztvesz az ugyancsak Zürichben tartandó mizachista világkongresszusi is, mint a Mizach ardeali delegátusa és onnan nyugat-európai utra indul, amelynek során ellátogat Párisba és más metropolisba is.

Összeült az Orth. Központi Iroda választói konferenciája

Cluj. — Kedden, június 29-én ült össze ismét az ardeali Orth. Központi Iroda választói konferenciája. A gyűlésen ugyanazok a delegátusok egyrésze jelent meg, akik a megsemmisített decemberi választás kiküldöttjei voltak. Késztelen, hogy a kongresszus megküzöltéle sem érte el a multkori választói ülés érdeklődési fokát s így határozatai tul-

nyomólag a részvételtség jegyében születtek meg. Tekintettel arra, hogy lapzártakor a választói konferencia még folyamatban van és nem szándékunk a konferencia egyes részeit elszigetelten kiragadni, a konferencia lefolyására és határozataira legközelebbi számunkban térünk vissza.

Ujabb pogrom Czentochau-ban

A breszlói pogrom után azt hitte a zsidó közvélemény, hogy nyugalom közelbezik, azonban csalódtak, mert a kilengések továbbra is folytatódtak. Akarcsak Minsk Masowieckyan és Breszlitovszkban, itt is egy lengyel ember halála, amit a zsidók okoztak, volt a pogrom kitörésének közvetlen oka. A rendezárok után megkezdtek a szenvedett károk felbecslését.

A belügyminisztérium kiküldöttjét minden percben várják. A rendőrség 14—15 éves suhancokat fogott el, de nemsokára szabadlábra helyezték őket.

A rendőrség vezetője magához hívatta

a nemzeti demokratapárt vezérét s kérte, hogy nyugtassa meg híveit. A zsidó hitközség tiltakozó táviratot küldött a miniszterelnökhöz, a belügyi alminiszterhez és a kielcei kormányzóhoz vajdájának. A városi tanács elnöke felhívást adott ki, amelyben sajnálattal állapítja meg a legutóbbi eseményeket és kéri a lakosság nyugalmát. Czentochau-ban a nyugtalanságok negyedik napján is bizonytalan volt még a helyzet. A rendőrséget kövekkel dobálták meg. A meggyilkolt Baran sirjánál éjszakai tüntetések voltak, ami után betörték számos zsidó ablakait.

Egyetlen orth. kóser pensió
Tátra-Lomnicon
JOSEF TOBOVITS, Villa Bugsch
Ünnepeken Minjan a házban
Szezon előtt és után árengedmény
Kérjen prospektust

Hadjárat a „kóser” szó ellen

Szendy Károly budapesti polgármester ankétet tartott a magyar főváros ortodox és neolog hitközségi vezetői bevonásával. Ennek az ankétnek eredménye volt, hogy a hitközség felkérte a zsidó mézárosokat, kereskedőket, akik hasznájják a cégétáblájukon a „kóser” szót, hogy töröltsék azt onnan.

Ugyanakkor nálunk Románia egyes városába is hasonló mozgalom indult meg, amelynek eredménye, hogy a „kóser” jelzés lassankint eltűnik a cégétáblákról. Már alig látni ezt, még a hitközségi mézárszékeken és intézményeinél is letörlik ez a szót.

Szomorú kortörténet ez, akár Budapestben, akár nálunk, a vidéki városokban. Nagyon ártatlan jelzés ez a kóser szó, amit, ugylát-szik, a heceledők hada soknak talál és tulajdonképpen a zsidóság számára. Pedig ez csak egy önmagunknak szóló jel, amely figyelmezteti a zsidókat, hogy ezen a helyen a rituáleknek megfelelő élelmiszert, vagy élelmiszert kaphat.

Jellemző a mai mérgezett atmoszférára, hogy még ez a felírás is szemet szur, holott a nyugati nagyvárosok zsidó lakta helyein, sőt Bucuresztben is, az ország fővárosában, még más zsidóbetűs felírásokat is szívesen tolerálnak. Szeretnénk azt tudni, hogyha valaki szanszkrit vagy ó-egyiptomi hieroglifákat rajzoltatna fel egy cégétáblára, nem-e mondanák, hogy ez „milyen érdekes” és milyen „exotikus”. De a „kóser” szó nem exotikum, hanem egy itt élő, adózó, dolgozó néptömegnek a jelzése, amit most már a hatóságok sem tudnak nyugodtan nézni. Eltűnik a „kóser” szó a feliratokon, vajon ettől megjavul-e majd a világ?

Perszaszönyveget, gyapjufonalakat bizalommal
Schulhof Emilné-től
vegyen
ORIENT
Szövőkola Oradea
Str. Ep. Cloroariu 14.
Szakszerű szönyegjavítás! Állandó tonfo/vam

Három oradeai emineus zsidó tanuló nem tudott érettségézn

Oradea, június hó. — Elkéseredett vallásos zsidó szülők és kiválóan tanuló gyermekeik jöttek panasszal hozzánk. Három zsidó gyermek, akik nyolc éven át megfizetett buzgalommal tanulnak és a cél előtt kénytelenek voltak megállni, mert nem mehetek érettségire. Ez irásbeli érettségit szombatra tüzték ki és még jövőjük feloldozása árán sem akarták megszegni a szent napot. Hiába interveniált Wézel Albert, központi irodai elnök a miniszteriumnál, az utolsó pillanatban távirat jött, hogy képtelenség más napra tenni az érettségit. Sőt még tetézi a bajt, hogy a szeptemberi érettségire sem mehetnek, mert szeptember 25-re ki van már tűzve, ami szintén szombatra esik. Mi történnék Schwartz Vilmossal, a liceum egyik legjobb tanulóival, mi történnék az Oltea Doamna két nagytehetségű leánytanítványával, Klein Mariannal és Robitsek Agnetával, akik a cél előtt meg kell torpanjanak, mert annyi megértést nem találtak, hogy legalább a szeptemberi érettségi napot ne tüzzék ki szombatra. És nem tudja az Iroda sem elintézni és nem tudja senkinek, ami bizonyos szempontból sorsdöntő három zsidó életre, akik tovább akartak tanulni, mert rátermettek, mert emineusok, mert kiválóak. Nagyon szomorú és fájó érzés ez a diákoknak, a szülőknek és gúlti sorsunk egyik megnyilvánulását láthatjuk mi is benne.

Ha rend van a bucaresti-i ügyvédszövetségénel

Választás volt kilátás a bucaresti-i ügyvéd-szövetségénel. Új vezetőséget kellett volna választani, de — nem tartották meg és ennek oka rendkívül érdekes és jellemző. A miniszter — okolta a multakon, olyan karhatalmat biztosított a választásra, amely lehetővé tette volna, hogy mindenki szabadon nyilatkozhasson meg az ügyvédek szabad akarata. Hozzájárult a kormány elhatározásához az is, hogy egy francia miniszter várta, aki előtt nem lett volna „ildomos”, ha a jogászok verekedést prookálnak belső ügyek intézésénél. Érdekes, hogy nem voltak szürke lapirózók, akik szüntelen-ségbe akarták volna burkolni a választást, hanem egymással szemben csak két irányzat állott. Az antizemita szélsőjobboldal, amely ma uralkodik az ifjoni kerületben és a Dobrescu vezetésével megszervezett demokratikus erők.

A szélsőjobboldal érezte, hogy ha szabad akarat nyilatkozn meg közöttük, akkor nem a zsidó ügyvédek fogják lényegesen befolyásolni az eredményt, hiszen nincsenek oly sokan, hanem a román demokratikus érzelmi ügyvédek. És bár fenyegetődtek, hogy a demokratikus érzelmi ügyvédek erőszakkal is megakadályozzák a szavazásban (sőt lebeszél is beszéltek feletlenül), mégis felvonultak volna. De nem jutottak el ideig. Mert az utolsó percben a szélsőjobboldali érzelmi választási bizottság — elhalasztotta a választást.

Három chaszid legenda

AZ UTOLSÓ PERCBEN.

Az ifju Mendel rabbi, kiről még senki sem tudta, hogy csodálatos hatalma van igaz áhítata által, mestere házában tanult. Egy szombati napon együtt ült a többi tanítványokkal a mester asztalánál. Ép felhörték az ebédet. De a mester a tanítványok csodálkozására és ijedelmére, abban a percben, ahogy elébe tették a levest, felémelte a tányérját és kiöntötte a levest belőle. Csak Mendel rabbi kiáltott fel ijedten:

— Ó, jaj mesterem, most valamennyiünket börtönbe vetnek!

A tanítványok, akik eddig izgatottan bámultak egymásra, most kevés híja, hogy hangos nevetésben nem törtek ki. De a mester szelíden szólott:

— Ne félj fiam, hiszen itt vagyunk együtt valamennyien.

Mikor aztán a mester elhalmozta kérdéseket, hogy mi történt voltaképpen, ezeket mondta el nekik:

— Van egy császári hivatalnok, aki már régen gonosz terneket forral ellenük. Már számtalanszor megkísérelte, hogy az egész ország zsidó lakosságára nézetes csapást mérjen. Rendeléseket és parancsokat fogalmazott, hogy aztán a császár elé terjesztse, a császár pedig a nagy peccátféjével lássa el azokat. De eddig mindannyiszor megakadályozta valami végtelen gonosz teret megoalósítá-

Ilyenkor nem tudnak egyebet — mint elhalasztani. Öröndetes ez abból a szempontból, hogy remélni lehet a jobb időket, amikor majd szabadon nyilatkozhathat meg az akarat — nem áll majd rosszul a demokrácia ügye Romániában.

A kis hitközségek pusztulása

Schwartz Emánel, a sebesi hitközség elnöke a következő megszívlelendő sorokat intézi hozzánk: A vidéki kis zsidó hitközségek pusztulásra vannak ítélve anyagilag. A kormány kiutal évente bizonyos kultuszegélyt a zsidó vallásfelekezetteknek is, de ez már évek óta csak olyan tessenk-lássek segítségével. Nem ismerem az ortodox iroda fellegását a kis hitközségekkel szemben a segélyelosztását illetően, de a nyugati szertartású hitközségek irodájának vezetőiről feltételezem a legnagyobb jóhiszeműséget és hogy arányosan, lélekszám szerint osztják el az állami segélyt. A nagy hitközségek 4—500 adózóját könnyebben tartja el a maga tíz alkalmazottját, mint egy falusi hitközség 10—15 adózóját a maga egy-két alkalmazottját, már annál is inkább, mert a jómódu zsidóság már évtizedek óta a városok felé gravitál és a falvakban a szegény zsidóság marad. A segély elosztásánál tehát az volna az arány, hogyha tegyük fel, 40 lei esik egy-egy lélekre, akkor a városi lakosságra essék 20 lei személyenként, a falusi lakosságra 60 lei. Ez azért is lehetséges volna, mert hiszen a zsidóság 70%-a városi lakos, s csak 30% lakik a falvakban.

De nem csupán anyagilag állunk rosszul, hanem a neolog zsidóság vallásossága is hanyatló kisebb helyeken. Évek elmúlnak anélkül, hogy egy nagyobb tudás rabbi meglátogatna bennünket, hogy vigaszt nyújtson nekünk a súlyos viszonyok között.

és egy-egy hitzónoklaltal megerősítsen bennünket hitünkben. Más vallásoknál ez rendszeresen szokásos, püspökök, missziós papok látogatják állandóan őket. Tudnék még sokat írni ezekről a kérdésekről, de szerelnem, ha előbb fentieket szívlelné meg az Iroda és a rabbikar is több megértéssel viseltetnek a vidéki zsidóság iránt.

Az osztrák sportszövetség megbocsájt

A mult évi berlini sport-olimpiádon nem akartak résztvenni az osztrák zsidó uszóbajnokok. Ezért az osztrák szövetség két évre eltiltotta őket a versenyzéstől. Nem érdemelték meg ezt a büntetést, mert nem tették egyebet, minthogy nem akartak alba a városba elmenni, ahol annyi megalázásban van része zsidó testvéreiknek. Ugyanakkor árja uszók elmentek ugyan Berliube, de ott úgy viselkedtek, hogy abból nem sok dicsőség származott belőle az osztrák sportnak. Most újabb rendelkezést adott ki az osztrák uszósövetség. Ennek értelmében az árja uszók azonnali hatállyal versenyezhetnek, ellenben a három női zsidó bajnok csak 1938 január 1-től kezdve. Kérdik az osztrák zsidók és a világ zsidó sportköreiből, miért büntetik másképen a zsidó uszókat, mint az árjakat? Miért azoknak azonnali kegyelem, emezeknek pedig csak majd ha fog és uszni nem lehet?

Az ardeali zsidóság legkedveltebb találkozó helye Bucuresztben
KATZ orth. kóser restaurant
Bucuresst, str. Carol 32. I. emelet

sában: hol irásliba csusszott a szövegbe, hol helytelenül írták le a páten címét, mindenképpen úgy történt, hogy a rendelet nem került a császár elé. Ma aztán végül sikerült egyik irgalmatlan jóaslatál úgy megfogalmaznia és leírnia, hogy minden hibátlan volt és végre a császár elé vihette volna. Mikor a leírást belezte, a porzóártó után nyúlt, hogy az írást lezárítsa. Ebben a percben felfordítottam a levest, hogy ő ugyanazt tegye azzal, ami a kezében van. Ő pedig ugyanakkor a porzó helyett a futartortát markolta meg és kiöntötte a tintát az írásra. A páten megsemmisült... Mendel rabbi pedig mindez látta velem együtt: e percben egészen megfellekedett róla, hogy itt ülünk az asztalnál valamennyien és úgy rémlett neki, mintha a palóságban is én lettem volna az, aki a tintát kiöntötte a papírosra. Azért ijedt meg annyira, hogy azt hitte: valamennyiünket rögtön elfognak és megkínóznak.

Valamennyien csodálkozva fordultak az ifju Mendel rabbi felé, mert megértették, hogy olyan dolgokat lát és tehet, amikre másnak nincs hatalma...

MIKOR KEZDŐDIK AZ IMA

Mikor egyjében az apti caddikot meglátogatta Rabi Jiszroel, az későn fogott a sachrisz imádságra. Megkérdezték tőle, mikor kezd bele, de azt felelte, hogy maga sem tudja. Hallgatások ide, — szólt — egy történetet mondok el nektek: — Egyszer egy király kiadta parancsban, hogy a nap meglátározott idejében minden alatt-

nalója járulhatott kihallgatásra szabadon, bejelentés nélkül. Egyszer egy koldus jelentkezett nála audienciára, de nem a mondott időben. A porzó-lók nem akarták beengedni, de a koldus nem hagyta magát, hanem így szólt: Tudom a király parancsát, de ez a parancs csak azoknak szól, akik a királlyal a maguk keresetről, kivánságairól akarnak beszélni. De én másról akarok szólni vele, olyanról, amire az országnak van szüksége. Az őrlállók erre szó nélkül beengedték a koldust. Megértették a mesémet — szól Rabi Jiszroel. Hát honnan tudhatom, hogy mikor fogok imádkozni?...

MIERT KELL TITKOLNI A NYOMORUSÁGOT

... Egy ember jött a szanyi caddik elé. Kérte, hogy nagy titkot szerezne vele közölni, fia és gubja menjenek ki a szobából, ami meg is történt.

— Nos, mond el a nagy titkot!

— Nagyon szegény lettem — mondta halkan az idegen.

— És ez oly nagy titok?

— Igenis! Hiszen a misna író szótakent tanítja: „harájszi esz máaszaj o'kippachtí esz pernoszsi — elrontottam eslekedéseimet és elcsesztem megélhetésemet”. Tehát bizony azért lettem szegény, mert néktektem. És ádó annak, aki feloldi a nékot” hirdeti a szaltáros király. Hát nem kell titokban tartanom a sorsomat?

Az idegen szavai könnyeke indították a gaont. Biztosította ő, hogy újból meg fog gazdagodni. Így is történt...

Vegyesházassági tragédia...

Cuza nőrokonával való házasságában meghasonlott fiatal zsidó orvos tragédiája

Dr. Weintraub Léon 36 éves fiatal zsidó orvos morfiummal megmérgezte magát és mint ateista, a krematóriumban elégetette magát. — „Rabbi” és kántor a krematóriumban. — Fényképpel és életrajzzal ellátott urnák.

Bucuresti, június hó. — Hiába tölt az ember heteket, sőt hónapokat egy világvárosban, ha nem él „benne” a történelem forgatagában, akkor nem tudja észrevenni a „csendes” szenzációkat. Mit értünk ez alatt? Ha megjelenik egy fővárosi lapban az a rövid hír, hogy valaki öngyilkos lett, vagy másféleképpen távozott az élők sorából, akkor továbblapoz az, aki nem otthonos abban a rondkivül bonyolult gépezetben, amit egy nagyváros társadalmi élete jelent.

Jómagam sem vettem „szenzációnak”, amikor láttam az egyik nagy fővárosi lapban, hogy „dr. Weintraub Léon orvos öngyilkos lett a Bdul Bratianu 16 szám alatt”. Azt rögtön láttam, hogy zsidó orvos és az is megdöbbentett, hogy 36 éves volt. De addig nem tudtam semmi érdekeset, amíg valaki fel nem hívta a figyelmemet erre az eseményre. Azután érdeklődni kezdtem és ha szabad ezt a szót használnom, „kinyomoztam” az esetet, ami rendkívül érdekes annyira, hogy érdemes vele hosszabb cikkben foglalkozni, mert kortünnetek is vehetjük.

AMIKOR EGY FIATAL ÉLET ELINDUL...

Éveket kellene tölteni az ó-királysági városokban és nagyon belemélyedni az ottani zsidóság életkörülményeinek kutatásába, amíg lassankint megérhetnénk azokat a rejtett erőket, amelyek itt szunnyadnak. Ha azonban csak innen madártávlatból figyeljük és amellett nagyjából ismerjük a történelmi hátteret, akkor röjvünk arra, hogy az ókíráltságban ma az az asszimilációs folyamat zajlik le, ami a nyugati országokban már a múlt század vége felé folyt le, vagy ennek a századnak az elején. Nem régen kerültek itten még ki a gettóból és még szédülnek a nagy fényességűtől. Ők még nem tudják, hogy csalfa lidércfény ez, ami messziről látszik oly hívogatónak és csak később jön rá a megtévesztett ember, hogy ingoványra lépett, olyan talajra, amely bizonytalan és elsüllyedéssel fenyegeti azt, aki bátran rámerészkedik.

Az asszimiláció esődjének nevezhetjük ezt az ingoványt, amelyre rálepett dr. Weintraub orvos is, aki most, élete elején, hamar és kíméletlenül pontot tett életére. Apja tisztességes kereskedő ember volt és ott éltek a jasy-i nagy zsidó tömegben. Orvos lesz a fiúból — eme téveszme fűtötte őket, azt hitték, hogy akkor „különb” lesz, akkor kikerül az üldözött zsidó végzet. Szépen el is végezte iskoláit, az egyetemen is a jók közé tartozott, azután rendelőt nyitott... Bucuresti legszebb helyén, a Bdul Bratianu egyik új és hatalmas palotájában...

AZ ÖNGYILKOSSÁG NYOMÁBAN

36 fokos meleg van árnyékban. Jobb volna ülni a hűs szobában, mint lóholni a nagyvárosi kátlamban és főni a benzin és aszfaltgőzben, de nem hogy békén az érdeklődési vágy, elmegyek megnézni az öngyilkos végzettségét. A nagy palota előtt tömeg áll. Ismertek a fiatal orvost. Különben a palota másról is nevezetes. Ez a harmadik orvos halottja a háznak ebben az évben, akik mind tragikus körülmények között távoztak el az élők sorából.

Az egyik: dr. Rothman, a hatodik emeletről ugrott le.

A másik: dr. Demján volt. Ez nem lett öngyilkos. Kirándulásán volt, mérges légy csapott meg. Belehalt. Felesége zsidó nő volt.

A harmadik: dr. Weintraub Léon, a 36 éves fiatal tehetséges orvos.

KERESZTÉNY FELESÉG

Kikerült a jasy-i gettóból és mert fiatal volt és élni akart és élni szeretett: — szeretett is. Beleszeretett egy román leányba, aki közeli rokona volt Cuzának. Ki tudja, mi játszódott le a házastársak között, de az kétségtelen, hogy meghasonlás állott közéjük és rövid házasság után elváltak. Nem érthette meg egymást a jasy-i zsidófiú és Cuza egyik nőrokona. Illetleg ha szabatosan akarjuk taglalni, akkor azt mondhatjuk, hogy a származási különbségre rábredtek később, mert az öngyilkos orvos még most, halála előtt is, 32 oldalas, szerelmetől izzó levélben bucsuzott elvált feleségétől. Az a regénycim jut eszembe: Szeretem, cseka, halál... itt úgy módosulhat, szeretem, Cuza... és halál...

MILYEN EGY „LYEN” TEMETÉS?

Ott állok a nagy melegben, hallgatom az ismerősök kijelentéseit, akik tudják és ismerik a kulisszatitkokat. Akkor tudom meg azt is, hogy a holttestet már kivitték a morgue-ba és onnan beviszik a Sibirbey Voda-ut végén levő krematóriumba. Utánamegyek és épen odaérek, amikor beviszik a holttestet a hatalmas épületbe. Feltűnik, hogy nincs semmiféle egyházi segédlet. Sem zsidó sem más. Ezen látászik meg legjobban, hogy mi játszódott le ennek az embernek lelkében, amíg eljutott a morgue-hoz, hogy kioltsa fiatal életét.

A krematóriumnak van saját „rabbija” és saját kántora is. De az öngyilkos orvosnak még a krematórium egyházi segédlete sem kellett.

A KREMATÓRIUMBAN

Előljáróban röviden meg kell mondjuk, hogy a zsidó vallás nem ismeri el a krematórium jogosságát. Sőt, a leghatározottabban tiltja annak igénybevetését. De tudjuk azt is, hogy a halottégetést nem csupán a zsidó vallás tiltja, hanem a keresztény vallások is. Róma ópenagy, mint a többi egyházak. A krimináliskák is sok tekintetben helytelenítik, mert egy utólagos exhumálásnak lehetőségét is elvesztik.

Ezen gondolkozom, amint ott látom a díszes krematóriumi előcsarnokban felelvatolozva és rengeteg virágkoszorúval borítva a halott orvost. Nincs semmi gyászszertartás. Még a krematórium rabbi és kántor sem

Kóser

TEJOLTÓ

„SCHWEIZER” márkás kapható

UFAROM

(volt EGGER & Co.)
vegyészeti gyárnál

CLUJ

funkcionálnak. (Verbrennt sollen...?) Csak a gépzene szól, Beethoven nagyszerű gázdinulóját zengi, ami megható, mert mégis egy fiatal emberlelnek szóló utolsó akkordok... Aztán egy adott jelre lassan a mélységbe sülyed a koporsó, a rajta elhelyezett virágokkal együtt. Lent a gép elválasztja a holttestet a koporsótól és bekerül a 2000 fokos izzásba s tizenöt perc múlva egy marék hamu jelzi, hogy ez ember volt, élő, gondolkodó, érző ember... Nem maradt meg Weintraub doktortól sem, csak egy marék hamu. *Igy mult el sok akarás, a sok tanulás eredménye, így mult el egy élet, a boldogság, amit nem talált meg a keresztény egyetemi tanár leánya mellett.*

EPILOGUS

Jónevű, nagytudású, fiatal orvos volt. Elindult Jasyból, a gettóból. Azt hitte, hogy ő az élet, ha elugra öreg apját, aki belehalt ebbe a meghasonlásba, ebbe a bánatba. Elragyta anyját, aki két héttel ez előtt halt meg Jasyban. Elhagyta a zsidóságot, s azt hitte, minden többé zsidó Weintraub, csak felvilágosodott, modern, művelt és istentisztező Weintraub lesz. Az előkelő keresztény feleség is leszidózta. Mindenki leszidózta, az élet is... s összeomlott benne minden.

Nem maradt más, csak a morfiom, mint egyetlen argumentum. Ezt a bőre alá fecskendezte és eljött a halála, amiben rendületlenül hitt és bízott.

És jött a krematórium, a gépzene, a gépégetés, a géprészvétel. Csak semmi sírás, semmi pap, semmi ének... hamu lett a kis bucaresti orvosból, hamu... egy urnában, amilyen sok-sok száz áll a falba építve, a többemeletes krematóriumba. Egy fiókban hamu lett, kirvára neve, életrajza és fényképe. Ez lett Weintraub jasyi zsidófiúból... és emléke sem, csak sem hol állott... W. S.

Használjon csakis

DISYOL

fogpasztát, amely tisztítja és fehériti a fogakat!

Erősíti a foghúst!

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea, Strada Iosif Vulcan 4
Telefon: 440

Előfizetési árak:

Belföldön: Hitközségeknek és vállalatoknak 500 lei
Magánosoknak egészévre 300
Félévre 160
Negyedévre 85
Külföldön: Csehszlovákiában ... 120—80, 45, 25 ek.
Jugoszláviában 180, 95, 50 dinár
Magyarországon 25—15 pengő
A többi államokban 10—5 dollár

Naptár 5697

„Népünk” cikkeinek utánonymását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Péntek: Tammuz 23, július 2.

Szombat: Tammuz 24, július 3. 1: פקק

Heti szidra: פקק

Heti halhora: דברי רמבי

Ros-Chodes bencsolás.

Pénteken, július 9-én Ros-Chodes.

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 8.16

gyertyagyújtás 8.24

Istenlisztelelet kezdete 8.34

Szombat befejezése 9.36

Az 50 éves
Wasserstrom Sándor

A mai élet rohanó eseményeinek sodrában kinek jut ideje arra, hogy néha-néha megálljon és számot vessen a megtett úttal, különösen a zsidó nép drámai jelenetének 100 kilométeres sebességgel rohanó eseményei között? Mégis vannak pillanatok, amikor az embernek, ha rendszerint csak előre szeret is tekinteni, meg kell állania.

Ilyen alkalom most Wasserstrom Sándor ötvenedik születésnapja. Ez a magánjelölés eseményt nem Wasserstrom Sándor magánügye csupán, hanem egy kissé mindazoknak a közügye, akik kortársai és küzdőtársai neki, legfeljebb az a különbséggel, hogy a kortársak közül nem mindenki, sőt nagyon is kevés ember tette meg a maga kötelességét a zsidó közösséggel és a zsidó jövővel szemben úgy, mint Wasserstrom Sándor. Nem is lehetne volna meg, ha akarta is volna. Nem mindenki tudja részanni magát arra, hogy biztos és nyugodt polgári jólétet feladja és a pénzt, idejét, energiáját és harci kedvét egy olyan ügynek szentelje, amely a becsületes harcok számára — különösen a mi viszonylatunkban — semmi kellenést, semmi elismerést és semmi méltánylást nem hoz. Anig mások a kényelmes páholyban ülés, a fáradt félreállítás, az „elő” passzívítást, vagy a hasznolhatóbb elhelyezkedést választották a zsidó közelet frontján. Wasserstrom Sándor az első perctől kezdve kiállt az első rajponalra és tollával, lelkésedésével, main hitte, zsidó lélekkel, hileli türellemmel és idegeinek minden rezzenésével harca kelt a zsidó közösség érdekeit, egy szebb és jobb zsidó jövőért.

Nehéz pasztor, vállalt ezzel Wasserstrom Sándor, mert a zsidó nép nehéz sorsán kívül állandóan meg kellett küzdenie a zsidó front ügyeskedő szenfűléseivel, könyöklő és kíméletlen haszonleséssel, a nyiltan és a kultúrák mögött irigykedő, intrikáló és gáncsoló vető iparlovagokkal, a félrevezetett zsidótömegek lomha és bűnös nemtörődömségével. Nagyon sokan voltak, akik nem bírták elviselni a megszégyenítő páldaudást, amely mellett az ő történetük, ületéktelen és kiereszkolt életükük

még kiribóbb lett és ezért — régi jó ghattó-zsidó szokás szerint — a különb ember sárbarángatásápol, mellözésével igyekeztek önmagukat a felszínre tornászni. Más ember ezerszer eloszthette volna minden kedvét a további küzdelemről, de Wasserstrom Sándor ott maradt a posztján, — ha néha érthetően lankadtabb és óatosabb lendülettel is, — hogy itt érje utól az ötvenéves életforduló.

A nép izazi harcosa sohasem küzd azért, mert jutalmat vár érte, hanem a jutalom a saját lelki megnyugodása, amelyet a megtett kötelesség érzete nyújt neki. S ez a legértékesebb jutalom, amit Wasserstrom Sándor a maga járára könyvelhet ötvenéves korában, negyedszázados közéleti harc után. Ennél különb jutalom csak az lehet, ha ugyanazt a megtett kötelesség megnyugtató tudatát érezni fogja 75 éves jubileuma alkalmával is.

Diamant Elemér,

az Uj Cionista Szervezet országgrzési vezetője.

Dr. W. FILDERMAN, Románia legfelsőbb zsidó tonicsának, és az Unifoni Evreilor Romannak elnöke, aki a romániai zsidó közelet legkiválóbb és legbefolyásosabb reprezentánsainak orvika a következőket írja:

Nagyrabecüilt Wasserstrom ur!

A „Népünk” mulheli számából értesültem, hogy Önt ünneplik ötvenedik születésnapja alkalmából. Megragadom ezt az alkalmat én is, hogy kifejezésre juttassam Ön előtt jókívánságaimat. Ön Ardealban, a zsidó tömegek körében olyan hasznos felvilágosító munkát végez, amely egyaránt értékes egy zsidóságnak, mint az országának.

Adja az Ég, hogy sokáig folytassa értékes munkálkodását, a haza és a zsidóság javára és üdvére!

Legszíveleesebb baráti üdvözléssel:
W. Filderman.

SABETAY I. DIAEN, a romániai spanyol zsidó közösség gazd-rabbija, akinek nagy szabású tudományos, kulturális és hitéleti munkásságáról e lap hasábjain többször megemlékezünk, a következő megleghanuz gratuláló sorokkal kereste fel főszerkesztőnk:

Kedves Főszerkesztő ur!

Ötvenedik születésnapján, amely egy félszázados élet gyümölcsöző tevékenységét foglalja magában, én is csatlakozom azokhoz, akik az Ön munkásságát méltatják. Fogadjon Főszerkesztő Uram ezen a hagyományos „jobbél” ünnepén, legmélegebb papi áldásomat. Kívánok önnek eredményekben dús, hosszú életet, hogy ezentul még lenkadtalanabb, kiapadhatatlan energiával és eréllyel folytassa hasznos munkáját, amelyvel megbecsülést szerez önmagának és annak a népek, amelyhez tartozik. Adja a Mindenható, hogy születésének századik évfordulóját is ünnepelhesse és megvalósítva lássa azokat a magasatos ideálokat, amelyek Izrael és Cion irányában táplál és amelyekhez ragaszkodása minden sorában kicsemdül. Igaz tisztelettel:

Sabetay I. Diaen, grandrabbi,
a romániai spanyol-szertartású hitközségek főrabbiája.

Magas-Tátra
STARY-SMOKOVEC (6-Tátrafüred)

Elsőrangú házak, egy Stary Smokovecen, mint Tat. Lesnan. Legmodernebb komfort, kitűnő ellátás. — A panzió árakból elő- és utószobában 10%, engedmény. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál.

Schreiber Mór, Stary Smokovec CSR.

HŐSÉGBEN

Roskullánál
szédülésnél
gyomorpanaszoknál
fejfájásnál
izzadásnál

DIANA
SŐSBORSZESZ

— Borsecen megnyílt a Hoffmann-féle 14 év óta fennálló szigoruan orth. kóser vendéglő, ahol minden évben több orth. rabbi étkezik, kitűnő konyhával, mérsékelt árrakkal várja kedves régi és új vendégeit.

— Rabbivizsgák Bucurestiben. Az országos rabbivizsgák június 21, 22. és 23-án folytak le Bucurestiben. Az ország különböző részéből sokan jöttek, hogy rabbiképesítést elnyerjék ezen a vizsgán, amely állítólag utolsó volt azok között, amelyet a kultuszminiszterium engedélyezett, magasabb középiskolai képzettség nélkül. A vizsgán Bradisteanu kultuszminiszteri államtitkár elnököl. J. Niemerover grand-rabbi betegeskedése folytán nem vehetett részt a vizsgákon. Az areali orth. zsidóságot Wézel Albert irodai elnök képviselte.

x Olcsón nyaralhat Bulz községben (Iadvölgy állomás) Silberstein Bernáthnál. Gyönyörű vidék, klimatikus levegő, 500 méter a tenger felett, 25%-os vasúti kedvezmény. Szigoruan orth. kóser konyha. Sinautó csatlakozás a remeji Stára-ra. Felvilágosításért forduljon: Silberstein Bernáthhoz, Bulz, Gara Valca Iadului.

— Palesztina 124 delegátust küld a zürichi világkongresszusra. — Jeruzsálem. — A palesztinai sékel-bizottság, az eladott sémkelek alapján megállapította, hogy 124 delegátust tud küldeni a XX. világkongresszusra. Itt említjük meg, hogy a cionista világszervezet kintélembizottsága június 20-én összeült Jeruzsálemben.

— Dr. FRED. WEISS bucaresti szülész, nőgyógyász, sebész, a „lubrea de Oameni” orvosa, rendelőt áttele Bul. Bratianu 9 szám alá, (a Cinema Carlton mellett). Telefon: 498-69.

— A Mizrach világszervezet XIV. világgonferenciája július 27-én lesz Zürichben. A Mizrach világszervezet publikálta, hogy legközelebbi XIV. világgonferenciája Wienben lesz megtartva július 27-én. Most arról értesülünk, hogy a mizrach konferencia a világkongresszus előtt lesz ugyancsak Zürichben megtartva és célja a mizrachista erők összefogása, hogy egységesen léphessenek fel a világkongresszuson.

— ARADON, ha jól és olcsón akar étkezni, keresse fel Klein Dávid orth. kóser vendéglőjét, Piața Avram Jancu 11.

SCHREIBER
ORTH. PANSIO Tel. 43

TATRA-LESNA
Villa Erika, p. p. Tat. Lomnica. Tel. 28.

Páris. — A „Pariser Zeitung” főszerkesztőjét, Georg Bernhard professzort, a Poliakoff elleni perben 200 frank pénzbírságra és 10.000 frank kártérítési megfizetésére kötelezték. A per tárgya az volt, hogy Georg Bernhard azaz szocialista meg Poliakoffot, hogy párisi nemzeti szocialista körrel oly irányban tárgyal, hogy az emigránsok bátorhangú lapját a német kormány kezére juttassa.

Stockholm. — A svéd parlament a Rikstag elfogadta a végleges titlami törvényt, amely rövidesen életbe lép. Ennek értelmében állatok vágása csak előzetes kábítással lehetséges. Szárnyasok vágása engedélyezett továbbra is.

Jeruzsálem. — Az 6-éves városban az 55 éves Jassse Krigoda kereskedőt üzlete ajtajában egy arab lelőtte. Állapota komoly, Krigoda egyike a palesztinai legrégebbi szefárd családoknak. — Az éneki Kfar Chassidim-nél Haifa közelében, zsidó segédrendőrök megüldöztek egy arab bandát. — A „Felesin” arab újság szerint, a rendőrség alaposs tanulmányozás tárgyává teszi a rendőrszolgálat és legények politikai beállítottságát, és kutatók, hogy nem-e állanak egyes titkos szektáknak összeköttetésben. — Ness-Ziona maracossiban 130 fiatal főt ösztörték és másik nagyszámú nőt is a Chajil ültetvényeinél Tulkarem mellett semmisített meg. — A Zsidó Nemzeti Alapnak és a Cionista Akciók-komitének elnöke, M. M. Ussischkin, az összes koloniákat meglátogatja, hogy a zsidó lakosságot a kettősztatás ellen megszerveze. A Chedera melletti Neve Chaimban résztvevő Ussischkint egy róla elnevezett utca felszentelésén is Ussischkint mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel üdvözölték a városok és falvak népei. — Beth József koloniam intőpályán megkötötték a hékét a zsidó lakosok és a szomszédos heidun törzsek vezetői között. Nemrégiben itt egy heidun egy zsidó segédrendőrt agyvérzett, mert az arab behatolt a koloniam és több lövést adott le. A héké megkötése megüdvöztetolg hatott a környék zsidó lakosságára.

Prága. — Junius 20-án elfogadták végleges szövegét annak az alapszabálytervezetnek, amelyet a zsidó hitközség országos szervezete megalkotott. A gyűlés résztvevői Eduard Benes dr. elnöknek táviratot küldtek, amelyben hódolatlanknak adnek kifejezést a humanizmus bajnokaként világszeretettel tisztelt Benes elnöknek.

Wien. Dr. Jakob Ehrlich, aki a zsidóságot már húszéveses korában képviselte Wien városának tanácsában, aki kitűnő cionista, újra képviselője lett a városi tanácsban a bécsi zsidóságnak. A bécsi hitközségben a harcok még mindig nem múltak el, mert az unionisták állandóan újabb hirdetnek a cionisták ellen. Lappukban támadják a vezetőiséget és mindenféle vádakkal illetik őket.

Jeruzsálem. — A városi tanács 4000 font értékben közpénzt adott ki, amelyből 92 százalékot az arab vállalkozók és a temeradorok elvezető kis összegget kapták a zsidók. Ezt annak dacára merészelik, hogy a közterhek 90 százalékát a Szent városban a zsidók adják össze. A legfurcsább az, hogy a 8 százalékos zsidó vállalkozók kötelezték arra, hogy legalább 70 százalékban arab munkásokat foglalkoztassanak, holott az arab vállalkozókat erre nem kötelezték.

Istanbul. — A jeruzsálemi török konzul közli, hogy a legutóbbi hónapokban Törökország 2800 nemesített narancs és grape-fruít facseméjét importált a petah-tikvái fajsokból.

Páris. — A Pen-Klub június 21-29 között Csemihovszky, Chimovitz, S. Schneur és Anna Pinkerfeld asszony képviselték.

Bethlehem. — A keresztényvallású arabok, az Heni kolostorokban és templomokban rendszeres imát mondanak Mussolinéért, aki megszabadítja az arab népet a brit imperializmusról.

Hódmezővásárhely. — Legutóbbi kaszáskezes tüntetések után hangzik, a zsidóság memorandumot nyújtott át a magyar Alföld egy városában, amelyben a tüntetők és rendezőik erővel megrendszabályozását követelik. A zsidó hitközség különben a szegedi ügyészségnél is jelentést tett. A zsidóság szolgálatára jellemzően írják az (többi) lapok, hogy a város ezer főtől zsidóságból 180-an vettek részt a világháborúban az első frontvonalban és 9 tiszt és 21 katonára esett el.

Amsterdam. — Az Aguda világszervezet 25 éves jubileuma alkalmából Amsterdamban, Hagában és Rotterdamban gyűléseket rendeztek. Az amsterdami ünnepi ülés díszszókeka dr. J. Carlebach hamburgi főrabbi volt, aki az agudisták és misznahisták együttműködésének fontosságát hangsúlyozta.

Bártfa Fürdő
Bardejov-Kupele Csehszlovákia
A legolcsóbb gyógy- és nyaralóhely
Vasas vizek, mórfürdők, modern inhalatórium, vízgógyintézet, melegvízű strandfürdő, sportok, szórakozások stb.
Olcsó nyaraló és gyógypauzárák
Teljes napi pensio már 25 ck. kapható.
Szigorú orih. kóser!
Bierman vendéglő
Külön konyha, kivánatra diétás ellátás. 66% vasuti kedvezmény. Prospektus küld a fürdőigazgatóság.

x **Nagyobb városban működő ügyvéd** olyan magához illő 25-30 éves urnót keres feleségnek, akinek legalább 500.000 Lei hozomány van. Bővebbet Mireu házasságközvetítő iroda Cluj, Maresal Foch 25.

— **Egy zsidó emigránsnő tragédiája.** — Prága. — Négy évvel ezelőtt Németországból emigrált az 56 éves Horovitz nevű baromfikereskedő, akinek most a hatóságok nehézségek okoztak iparüzésében s ezáltal nyomorba jutott. Felesége buskomorságba esett ugyanarra, hogy egy borotváló átvágta nyakát. Férfje reménytelen állapotban talált rá. Horovitzné négy gyermek anyja, akik közül kettő kiskorú. Felgyógyulásához nincs remény.

— **Londonban befutottak a fascista felvonulások.** — London. — Sir Samuel Hoare június hó 21-én közölte az alsóházzal, hogy a British Union of Fascist Kérvényt adott be, hogy július 4-én a londoni East Endben demonstrációt tarthasson. A belügyminiszter kijelentette, hogy a legközelebbi hat héten megtiltja a fascista felvonulást, mert félt, hogy olyan összeütközésekre kerülhet sor, amilyen 1936-ban volt.

— **A „Habima” a párisi világiállításon.** — Páris. — A világiállítási főkommisszója szerződést kötött a „Habima”-val, amelynek értelmében a kiállítás tartalma alatt előadásokat fog tartani. A „Troadero”-n lesznek ezek az előadások október 16-tól 31-ig. A program szerint előadják: a „Dybuk”-ot, Calderon „Dávid koronája”-t, Gutzkov „Uriel Acosta”-ját és Leiwik „Golem”-jét. Ezzel kapcsolatosan a Habima nagyobb francia vidéki városokat is meglátogat.

— **A Vatikán indexre tett egy fajsígról szóló könyvet.** — Vatikánváros. — Coggi olasz szerzőnek a fajteoriáról írott könyvét indexre tette. A könyv olasz és francia nyelven jelent meg. A könyvről azt írják, hogy összefüggésben áll a fajteoriákkal, amelynek alapgondolatát Rosenberg adta meg és amely egyáltalán nem egyeztethető össze a keresztény dogmával.

x **HÖSEGBEN ORÁSI, HUSITI TESTÉL A VÁLDT DIANA SÖSBORSZESZ.**

Comunalea Izr. Ort. Autonoma din Cluj
— **BÉRLETI HIRDETÉNY**
Pályázatot hirdetünk hitközségünknek Cluj, str. Dubalarilor 4 sz. a. levő „Cristal” rituális, gőz- és kádfürdő helyére. Ajánlatok beadhatók f. e. július hó 15-ig a hitközség titkári hivatalában, str. Dubalarilor 1 sz. alatt. A részletes bérleti feltételek megtekinthetők ugyanott a hivatalos órák alatt.
Cluj, 1937. június hó 20.án.
Löffler, titkár. Weiss Gyula elnök.

Budapesti utazók figyelmébe!
Orih. kóser pensio Budapest központjában, **Andrássy-ut 43. szám.** Modern kényelemmel berendezett orih. tiszta szobák, folyóvizsel. Kivánatra diétás konyha. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos:
Friedman Józsefné
Kármel-pansio (Andrássy-ut 43)
Telefon: 12.89.67
vagy Oradeán: örv. STRASSER IGNATZNE
Strada Nicolae Iorga 17. szám alatt.

HOROGKERESZTES ZSIDÓTÉMETÉSEN

Egyik városkában nagy zsidótemetés volt. A publikum között meglepetést keltett, akinek egy nagy horogkeresztes jelvény díszelt a zomblyukában. Egyik hitorsos mellett somfordált és megkérdezte tőle:
— Uraságod ugyebár boldogan nézi, hogy egy zsidót temelnek?
— Oh nem, szólt a horogkeresztes, — én sokkal boldogabb vagyok, ha szaz keresztényt temetnek, mint egy zsidót.
— Hogy-hogy?
— Temetkezési vállalkozó vagyok.

AMIKOR NINCS IDŐ...

Egy szegény zsidó érkezett egyszer egy községbe és beírt az első zsidó házba, ahol szállást kért.
— Nálam már lakik palaki, — mondta a háziasszony — és itt a községben már csak egy hely van, ahol szállást kaphatnál, de oda nem mészelsz be, mert haragpó kutyák vannak.
— Nem félek én a kutyáktól, — mondta a szegény zsidó, — mert van nekem egy imádságom és ha én azt emledek, a kutyák nem bánanak.
Ezzel neki is tudta a másik zsidóháznak, de néhány perc múlva már visszajött. Kujája tépve, keze, lába, arca csunyan összekarmolva.
— Na mi az, nem használt az imádság?
— Dehogyan is nem használt, — jajtogott a szegény zsidó, — az imádság használt volna, de azok a bűdös kutyák nem hagyták időt, hogy elmondjam.

NEM IS OLYAN ÖRÜLT

Az örültek házában az ápolókat dolgoztatni is szokták. Egyik látogatónak ép bemulának egy csoportot, amint kis falcskákon féglát hordának.
— A látogatónak feltűnt, hogy egy zsidóknéző ápoló a falcskát a fenekezől felfele tologatja.
— Hogy hívják magát?
— Kraft a nevem.
— Hát mondja, Kraft ur, miért tologatja magát a falcskát felfordítva?
— Azért kérem, mert örülni lennék, ha a falcskát rendszeren tolnám.
— Mért lenne mert örülni?
— Azért, mert ezek akkor féglát tennének bele.

PRIMA HITELEZŐK

A könyvelő beviszi a fizetési képleten adósnak a hitelezők listáját. Az nézi, nézi és közben folyton rágcsálja a fejt.
— Mit nézi úgy, — mondja végre a könyvelő, — legyen nyugodt, mind prima.

MINDKETTŐNEK IGAZA VAN

Egyik nagyobb ardeali városban nagy prédikációt tart a rabbi a fehér asztalnál.
— Kedves hívem, — mondja — a talmud szerint három dologon épült fel a világ. Az első a fóra. Ez rendszer is van. De kérdem: min épült fel ez város? Hiszen ti nem tartjátok be a fóra tanításait.
Egy percre ellállagott és aztán így szólt:
— A második dolog, amin a világ felépült, az az istenféllem. Ez is rendszer van. De kérdem: min épült fel ez város? Hiszen itt csupa istentől elrugaszkodott lélek él.
Mély lélegzetet vett, aztán így folytatta:
— A harmadik dolog, amin a világ felépült, az az igazság. Nos, ebben a városban van egy chassid hitközség és egy ortodox hitközség. A chassidok azt mondják, hogy az ortodoxok palástalanok, az ortodoxok azt mondják, hogy a chassidokok palástalanok. Hát látjátok, ezen az igazságon épült fel ez a város.

NEM AKARJA

Egyik palástalan kis hitközségben egy zsidó és a rabbi vitákoztak meének az után. A biblia egyes fejezetét vitálgatják és így érnek el a korcsmárhoz.
— A zsidó bekiált a korcsmárosnak, hogy hozzon neki egy pohár bort. A korcsmáros kifizés a pohár bort és a zsidó, mielőtt meginná, keresztet vet.
— Hát ez mi, — kérdi ámulva a rabbi — te a törvény elől menekülsz el és aztán mielőtt bort iszol, keresztet vetesz?
— Igen, rabbi, — mondja a zsidó — nem akarom, hogy azt gondolja valaki, hogy egy zsidó iszákos.

TIPOGRAFIA SONNENFELD ORADEA.

NÉPUNK

Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor ZSIDÓ HETILAP Felelős szerkesztő: Leitner Zoltán

Az angol hadügyminiszter továbbra is megtartja templomelőjárói tisztségét

Hore Belisha, az új angol hadügyminiszter kinevezéséről még mindig sokat írnak az angol zsidó lapok. Minden lap hangsúlyozza, hogy az angol toleranciának és jogegyenlőségnek monumentális bizonyítéka Hore Belisha kinevezése. A Jewish Weekly többek között ezt írja: Ugyanakkor, amikor Németországban még kizárónak sem lehet zsidó, addig az angol birodalom hadseregének élére zsidó férfi állították és reá bízták Anglia védelmét.
Hore Belisha a Spanish and Portuguese Great Synagogue hitközség tagja és ez a hitközség még 1928-ban megválasztotta templomelőjáróvá a hadügyminisztert. Ezt az állást szorgalmasan be is töltötte és a Board of Deputies-ben, amely az angol zsidóság legfőbb közös összefogó szerve, számos ízben fel is szólalt. Legutóbb 1929-ben beszélt itt, amikor a palesztinai pogromok voltak.
Most lejár Hore Belisha hadügyminiszter templomelőjárói és országos zsidó bizottsági tisztségét mandátuma. A hadügyminiszter közölte a spanyol-portugál hitközség vezetőségével, hogy a templomelőjárói tisztségét továbbra is szívesen elfogadja. Ennek értelmében a nemrégiben tartott ülésen újra megválasztották templomelőjáróvá és a Board of Deputies tagjává Leslie Hore Belisha ezredest, az angol birodalom hadügyminiszterét.

70 százalék chasszid?

Egy ardeali zsidó lap írja a Központri Iroda üléséről kapcsolatosan: Ismerjük el nyilat, az ardeali vallásos zsidó népretek 70%-át a chasszidok képeik, míg a kieszőfélben levő askenáz típus, ha nem is magában, de utódaiban sajnos, nagyrésztben elmerül a különböző vízmosok pöztelen tengerében.
E beállítás ellen a leghatározottabban tiltakozunk és tagadjuk, igazunk tudatában, mintha szűkebb pátriánkban a chasszid elem 70%-ot reprezentálna. Epen ellenkezőleg. Legfeljebb 30% chasszid van, de olyan hangosok, olyan követelőzők, olyan erőszakosak, mintha valóban többségben volnának. Tiltakozunk a leghatározottabban az oradeai, clujai, aradi, timișoari, tárnu-muresi, brasovai, dévai, alba-iulii és a többi hitközségek sok úzeregyi zsidósága nevében, hogy a carei — siheti vonalon levő legfeljebb 25.000 fős chasszid zsidósága az ardeali kétszáz ezer főnyi zsidóságot igaztalanul majorizálja. Es tiltakozunk az ellen, hogy egy askenáz beállított zsidó újság eladja magát fikciókért, hogy ezzel a deflitzmus magától hinse el a chasszid terrornak ellenállni akaró derék, müvelt és értékes elemet képező askenáz zsidóság körében. Rössz szolgálatot tesz az igazságnak ez a lap és mindazok, akik irányítják, ha engedik, hogy ez a helytelen felfogás terjedjen el a zsidóság körében, ami csak ártalmára lehet az ortodox

Amikor a francia kereskedelmi miniszter hódol a zsidó géniusz előtt...

Megnyílt nemrégiben Párisban, a világiállítási keretében a máronyból készült zsidó pavillon, melynek címe: Israel en Palestine. A megnyitáson Paul Bastid kereskedelmi miniszter jelent meg. A zsidóság nevében Ascher, a pavillon építbizottságának elnöke beszélt. Utána Godard szenátor, volt miniszter tartott beszédet, aki többek között ezt mondotta:
— Palesztina a világ egyik legerősebb pontja, ha ott nyugtalanság támad, beleremeg az egész emberi társadalom. Üdözlöm és csodálom azt, amit Izrael Palesztinában tett. Szabadságot és békét kérünk a zsidóságnak!
Ezután Labbé kormánybiztos beszélt, majd Chaim Weizman, aki mellátta Palesztina új születésének nagy eredményeit. Ezután lépett

Történelmi idők...

Önálló kormányval, hadsereggel és szuverénitással alakul meg az új zsidó állam

A közeli napokban nyilvánosságra kerül a királyi bizottság jelentése, amelyet a jelenlegi angol kormány is magáévá tett. Lázasan folynak Palesztinában a szükséges előmunkálatok, fordítják héber és arab nyelvre a 400 oldal terjedelmű jelentést és az angol csapatösszevonásokat is eszközölnék, nehogy a publikáció az arabokat nyugtalanságra készítse.
Kétezer év óta alig fordult elő a zsidó nép történelmében hasonló korszakos esemény. Kétezer év után újra önálló államiséget kap a zsidó nép, ősi földjén, Palesztinában. Széddületes gyors tempó az, amit negyven év alatt megtett a cionizmus. Alig egy emberöltővel ezelőtt csak naiv fantaszta álma volt, ami most történelmi valóság lesz.
Palesztinai héber lapok már közlik — bizsivárgott hírek alapján — az új állam határait. Az egyiptomi határtól a libanoni határig fog nyúlni az új állam. Magába foglalja az Emekel, a Hule területet, Felső és Alsó Galileát, Karmel, Benne lesz a Holttenger vidéke. Kicsi ország lesz, de — a mént.
Önálló kormány, önálló zsidó hadsereg és teljes népi szuverénitás. A zsidóknak vállalni kell — s mily boldogan vállalják — hogy rövid időn belül az ország bizonyos területén 100-150.000 bevándorlót telepítsenek le, hogy többségre legyenek szert az ottlévő beduinokkal szemben.
Jeruzsálem nemzetközi város lesz, angol ellenőrzés alatt, Nazaret a zsidó állam marad, de garanciák lesznek a keresztény

Bastid miniszter az emelvényre és a kormány nevében a következőket mondotta:
— Egy nagyon öreg nép, amelyet meggyengített a sok üldözés, ime megmutatja, hogy még él és továbbra is élni akar, ahol összeomlottak a földi királyságok, de ahol a szellem királysága változatlanul megmaradt. Sokan láttuk Tel-Avivot, a zsidó egyetemet, a kolóniákat és Franciaország is öröklődéssel figyeli a zsidóság alkotó munkáját Palesztinában. Franciaország hódolatát fejezem ki a zsidóság szellemének nagysága és géniusza előtt, amelynek lényege: élni és alkotni. Akkor, amikor sokan a zsidóság palesztinai tevékenységét csak muló kalandnak tartják, akkor itt Párisban Önök megmutatják, hogy élnék és élni akarnak. Az Önök kolonistáinak festményei a falakon és a grafikonok megmutatják, hogy Önök felszárítják a mocsarakat, oviszva akaráják parázsolni őseik földjét. Ill van Palesztina, mint a rend, a harmonia és aktívitás országa.

A miniszter után a francia rabbiak küldöttei beszéltek, majd az Alliance megbízottja és végül a párisi hitközség képviselői. Így beszélnek rólunk nyugateurópai emberek, határos cáfoltaként a sok rágalomzásra, amellyel bennünket állandóan elhalmoznak a gyűlölet és sötétség lovagai...

Budapesti Fabian Béla orsz. képv. Hungaria